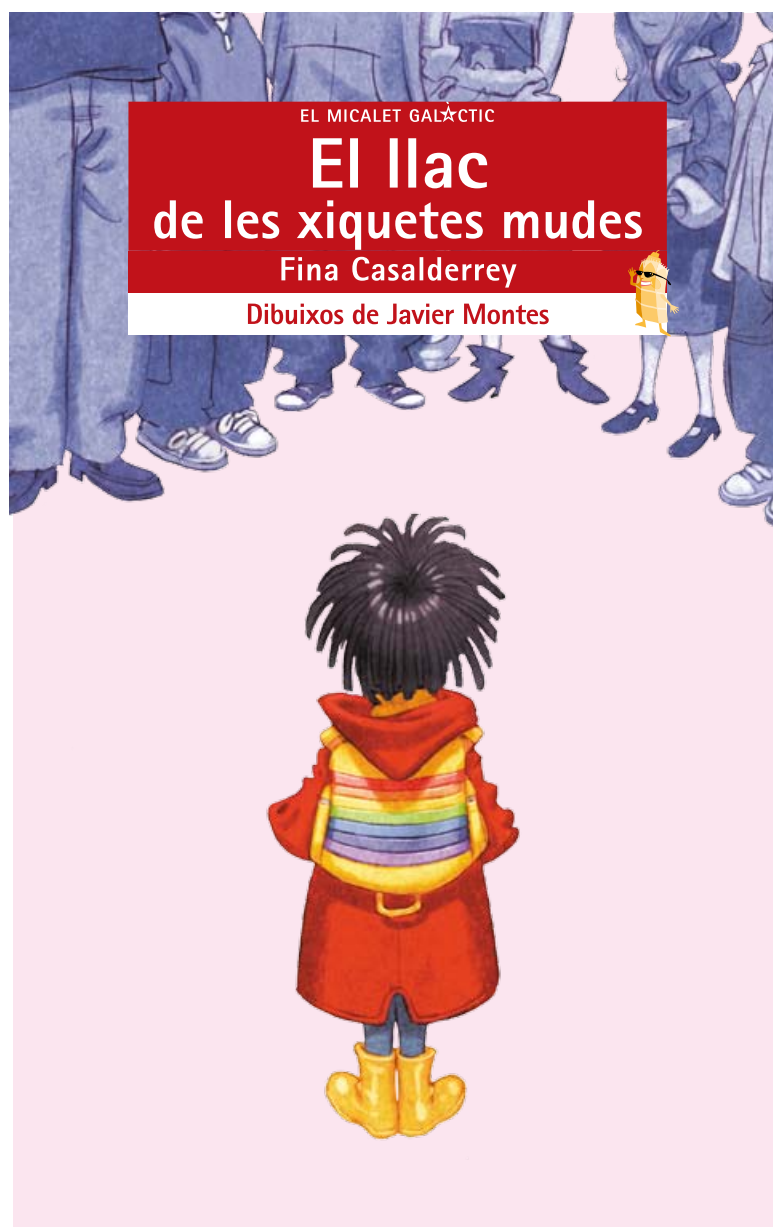

PROPOSTA DIDÀCTICA

Elaborada per Joan Andrés

EL LLAC DE LES XIQUETES MUDES

DESCRIPCIÓ

Autora: Fina Casalderrey

Dibuixos: Javier Montes

Edicions Bromera / Alzira, 2010

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 155

Format: 20,5 × 13 cm, 104 pàgines

Enquadrernació en rústica. Impressió en blanc i negre

Edat: a partir de 10 anys. La manera tan peculiar de presentar la narració i els temes que planteja fan que aquest siga un llibre molt recomanable per a aquestes edats. A més, la proximitat i la senzillesa del text mantenen sempre viva l'atenció dels lectors i les lectores i així s'aconsegueix que gaudisquen i aprenguen amb la lectura.

RESUM ARGUMENTAL

A l'escola Concepción Arenal, està a punt d'arribar una nova alumna: es tracta d'Amina Nwapa, una xiqueta immigrant procedent de Nigèria i que solament parla anglés. Per a aquesta escola menuda de Galícia, on mai abans havien tingut companys d'altres nacionalitats, serà tot un esdeveniment. Ignasi, el tutor de la classe de quart B, que és la que ha de rebre la nouvinguda, ho anuncia als alumnes i, a fi previndre possibles prejudicis racistes d'una classe per a la qual el fenomen és absolutament nou, els explica la procedència de la nova alumna i els demana que siguen respectuosos i amables amb ella. Al mateix temps, Sara, la professora d'anglés, que, segons ella va tindre una aventura molt perillosa a l'Àfrica, també els proposa que escriguen frases de benvinguda en anglés a la pissarra per a rebre-la.

Per fi arriba el dia i Amina és presentada a la classe. El primer problema que s'hi presenta és que el nombre d'alumnes de la classe és parell i estan asseguts per parelles. A fi de solucionar-ho i per a evitar que Amina no es quede aïllada, Ignasi proposa una nova disposició de la classe. D'aquesta manera a Amina li tocarà seure prop d'Ío, una xiqueta que és pràcticament muda a causa d'un trauma relacionat amb els maltractaments que son pare infringia a sa mare, però que dibuixa molt bé. Aquesta alumna serà de gran ajuda per a Amina que, com que no entén el gallec, veurà traduïdes les explicacions d'Ignasi i Sara amb els dibuixos d'Ío. No obstant això, a pesar de totes aquestes previsi-

ons, alguns alumnes de la classe mostren actituds racistes i, un d'ells, Sever, li dona un poema de contingut racista. Amina, que no l'entén perquè solament parla i escriu en anglés, es pensa que és un bon regal i, en mostra d'agraïment, l'aprén de memòria i el canta per a tota la classe. En sentir-lo, el mestre i la resta de la classe queden indignats. Sever és castigat i les xiquetes de la classe preparen un acte d'amistat amb Amina, fent que al dia següent tota l'escola aparega amb la cara pintada de negre, amb els cabells pentinats a la moda Àfrica, dient que ells també són africans i, a més, Sever és obligat a demanar disculpes a Amina al mig del pati.

Tot queda d'aquesta manera normalitzat i, quan arriba el Dia de la Pau, Sever i Amina són els encarregats de soltar els coloms amb què l'escola celebra aquest dia, mentre Ío, ajudada per Ignasi, recita un poema entre els aplaudiments generals de tots els de l'escola, que així expressen la seua estima per Amina.

Acabada la celebració, un fet commou l'escola: Ío ha desaparegut. Tot el món es mobilitza sense èxit i serà Amina qui, gràcies als dibuixos que li ha fet la xiqueta desapareguda, la trobarà al costat d'una cabanya abandonada a la vora d'un llac. Ío, se n'alegra molt de veure-la i passen juntes molta estona callades. De sobte, Ío recupera la parla i mostra a Amina una pàgina del seu quadern de dibuix on hi ha representat un ogre semblant al de la paret que tenen enfront, que simbolitzava el pare que pegava a sa mare. Abans de marxar, entre les dues taparan la imatge de l'ogre dibuixant al damunt pomes de colors.

Arreglades les coses, les dues xiquetes tornen a casa i, passat un temps, la integració d'Amina serà completa. Fins i tot Sever es converteix en el seu amic i li regala un poema ben bonic.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Actualment, a la majoria de les nostres escoles hi ha xiquetes i xiquets de països i de cultures molt diferents a la nostra. Però la diversitat a les aules no acaba ací, perquè la diferència també pot esdevindre per dificultats en el desenvolupament físic o psíquic dels xiquets, independentment de la procedència. Es tracta de xiquets i xiquetes que, per exemple, no es poden moure, tarden a poder expressar-se, a aprendre a llegir i escriure, a adaptar-se a les normes d'una classe o que no poden estar quiets ni un instant, però que, no obstant això, de segur que tenen altres qualitats que, ben dirigides, poden aportar, riquesa humana al grup que els acull.

Per tant, el tema central d'*El llac de les xiquetes mudes* no és el racisme, sinó l'acolliment, la solidaritat, l'amistat, la generositat, la innocència, l'esperança entre els éssers humans, que aquesta història transmet no solament per a un lector escolar, sinó també per a qualsevol persona que s'hi acoste.

Però l'interés del llibre no acaba aquí, perquè si fem una lectura ben dirigida, de segur que, entre les situacions realistes i quotidianes que *El llac de les xiquetes mudes* ens presenta, de segur que eixiran múltiples possibilitats de transmetre tot un seguit de valors positius, perquè en el llibre encara trobarem interrogants que, sens dubte, ens mouran a la reflexió i al debat.

En conseqüència, amb aquest llibre, la quantitat de temes que podem tractar a l'aula és llarga i molt diversa. Podem fer una selecció d'aquells que més s'ajusten al grup d'alumnes que tenim. Així, per exemple, aquesta història ens permet parlar, entre altres, d'aquests temes:

- Quotidianitat i realisme, perquè l'argument es localitza en el dia a dia d'una escola.
- Autorealització de la protagonista, que aconsegueix finalment integrar-se.
- Problemàtica psicològica i social, per les actituds d'Ío, Sever i Amina.
- Poesia, ja que un poema esdevé el motiu del problema central.
- Convivència i educació per la pau.
- Esforç i afany de superació. Això és el que demostren els personatges d'aquesta història.
- Respecte a la diversitat, en tots els sentits.
- Amistat i amor, com a motor de les relacions personals.

L'AUTORA

Fina Casallerrey és una de les escriptores gallegues més conegudes pel públic infantil i juvenil. Nascuda a San Andrés de Xeve (Pontevedra) l'any 1951, compagina la faena de mestra amb la literatura per a xiquets i xiquetes. Fina Casallerrey escriu per al cor i els sentiments dels lectors i, a més a més, és una bona coneixedora dels costums i del pensament del poble gallec, però també de les seues preocupacions i dificultats de futur, cosa que demostra en *Un cavall de foc*.

En Edicions Bromera ha publicat uns quants llibres. Cal destacar: *Mutacions genètiques*, *Dues llàgrimes per Maquina*, *Un cavall de foc*, *Hola, estúpid monstre pelut!*, en la col·lecció «El Micalet Galàctic»; *No et pots casar, pare!*, en «Espurna», i *Un dia de caca i vaca*, en «Cartera de Valors». Sens dubte, Fina Casallerrey, guardonada amb diversos premis, és una de les veus més interessants de la literatura infantil i juvenil actual, cosa que confirma plenament amb *El llac de les xiquetes mudes*.

L'IL·LUSTRADOR

Va nèixer a la Corunya, el 1975. Després d'una temporada en la qual va compaginar el disseny gràfic amb la il·lustració –principalment per a premsa i publicitat– a partir de l'any 2000 es dedica exclusivament a dibuixar. Ha treballat en diferents periòdics, com per exemple *La Opinión A Coruña*, i en la productora *Bren Entertainment* dibuixant *storyboards*, dissenyant personatges, etc.

En 2002 va fundar amb altres il·lustradors l'estudi Baobab, en el qual treballa actualment. Des de llavors ha treballat com il·lustrador per a diferents editorials, ha fet publicitat i historietes, ja siga com a dibuixant o com a colorista.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Educar en valors no és una tasca fàcil ni que es puga improvisar. Comença en els primers anys de vida, tant a casa com a l'escola, i no acaba mai, perquè no es tracta únicament d'explicar i fer comprendre a l'alumnat que són valors positius i la bondat de posseir-los, sinó que, a més, és necessari que en la seua tasca diària, donen resposta a situacions concretes on els hagen de posar en pràctica. En aquest sentit, estem segurs que *El llac de les xiquetes mudes*, a més d'aconseguir que la lectura siga una font de plaer per als joves lectors, proporcionarà a qualsevol educador o educadora una font inesgotable d'idees per viure l'educació en valors.

Però no aconseguirem que l'alumnat s'acoste als nostres plantejaments educatius si intentem imposar-los sense més. Per tant, aquestes propostes didàctiques, són únicament una eina que suggereix possibilitats de treball amb l'alumnat i, per tant, no s'han de convertir en una finalitat en si mateix, sinó que han de ser un punt de partida, una eina de motivació que ens permeta oferir als xiquets i a les xiquetes experiències estimulants i satisfactòries, a l'hora que els faça reflexionar sobre els sentiments i les emocions que els puga produir la lectura d'aquesta història.

Per a aconseguir-ho, es proposen una sèrie d'activitats que han estat confeccionades pensant en el currículum escolar del tercer cicle d'Educació Primària però, com hem suggerit abans, cal que l'educador trie, entre les activitats proposades, les més adequades a les necessitats i als gustos dels alumnes de la classe. Per aquest motiu, les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció van separades del llibre de lectura, i així es deixa sempre oberta la possibilitat del seu ús, total o parcial, a la decisió del mestre o la mestra.

Però com que sabem que no hi ha fórmules màgiques ni cap estratègia amb la qual ens puguem sentir completament segurs en el nostre treball, hem d'intentar, en el dia a dia de la classe, crear les millors condicions perquè la trobada d'un alumne amb un llibre siga el més positiva possible. És per això que us suggerim una manera senzilla d'acostar

El llac de les xiquetes mudes a l'alumnat que podria consistir en aquestes propostes:

–**1r Fer una aproximació a l'autora del llibre**, que els faça conèixer la persona que l'ha escrit, buscant un acostament tant a la seua figura literària com a la humana. Per aconseguir-ho podem preparar l'ambient repartint-los un full on els demanarem que expressen per escrit com pensen que és una dona que escriu llibres per a xiquets i xiquetes: si és vella o jove, si solament es dedica a escriure o, a més, treballa en alguna altra professió, si és casada o no, com pensen que deu de ser físicament: si la seua cara és ampla o llarga, si té cabells llargs o curts, si és grossa o prima, alta o baixa, etc. Quan han emplenat el full, els enviem a la adreça d'Internet següent: <http://fina.casalderrey.com/> perquè comproven les idees prèvies que tenien sobre ella i com és realment. Si no tenim accés a Internet, sempre podem preparar un full amb la biografia i una foto de Fina Casalderrey i, repartir-la entre l'alumnat.

–**2n Preparar una bona presentació del llibre**. En aquest sentit proposem tres activitats:

a) **Avançar el contingut del llibre**. En aquest cas, el primer que farem serà analitzar la coberta, fixant-nos especialment en el títol. A continuació observarem les il·lustracions interiors i comentarem qui són i què fan els personatges que hi apareixen i els demanarem que avancen l'argument del llibre. Finalment, llegirem el breu resum argumental que trobarem en la coberta posterior i el compararem amb el que els alumnes han avançat, per contrastar les primeres especulacions sobre el contingut amb el que en realitat ens espera en l'interior.

b) **Donar a conèixer al lector el marc físic on passa la història**. Per això fóra convenient amb l'ajut d'un atlas, fer una referència breu a la situació geogràfica de Galícia, a quina llengua es parla, quin és el seu clima, quines són les ciutats principals, etc.

c) **Fer un viatge virtual al país de procedència de la protagonista**. Una bona manera seria disposar d'un ordinador i un projector que, amb el suport del Google Earth, ens permetia situar-la geogràficament fer un viatge virtual a Nigèria. Podem acabar els apartats a) i b), fent que l'alumnat espresse les diferències més significatives que, al seu parer hi ha entre Galícia i Nigèria.

–**3r Lectura del llibre**. La lectura es pot fer individualment i per parts. Així, per a cadascun dels 14 capítols en què està dividida la història, donarem un temps prudencial perquè l'alumnat el pugui llegir tranquil·lament a l'aula i, arribat el temps acordat, demanarem als alumnes que expliquen oralment el contingut del que han llegit, seguint un guió semblant a aquest: Què ha passat? On ha passat? A qui li ha passat? Quan ha passat? Què és el que més i el que menys els ha agradat? Quines conseqüències ha tingut?... Un vegada l'hagen contat, els demanarem que expliquen quins sentiments i emocions els ha produït la lectura i de quina manera hagueren resolt ells el conflicte plantejat

en el capítol elegit. D'aquesta manera aconseguirem que facen seua la història llegida i que en creen d'alternatives. A més, ateses les característiques especials del llibre podem muntar lectures paral·leles, de manera que, per exemple un alumne llig els capítols senars i un altre els parells i que després cadascun l'explique a la seua manera. De segur que serà una bona fórmula perquè coneguen distints recursos narratius.

–**4t Després de la lectura.** Una vegada acabada la lectura, a més de fer aquells exercicis que seleccionem de l'apartat d'activitats complementàries, podem jugar amb la imaginació del nostre alumnat, demanant-los que preparen dramatitzacions i il·lustracions sobre fets concrets de la història, que expliquen jocs i cançons locals que podrien ensenyar a Amina o que inventen noves històries que també podrien haver passat en *El llac de les xiquetes mudes*. Finalment i, tenint com a referència les cartes d'Amina al seu cosí Edu, poden escriure cartes a l'autora en què expressen la seua opinió sobre el llibre, fer-li preguntes al voltant del mateix, proposar-li nous personatges i noves aventures, suggerir-li finals diferents per a la història, preparar preguntes per a una entrevista, convidar-la a visitar el centre per compartir amb ella moments del llibre...

SOLUCIONS A ALGUNES DE LES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

ACTIVITAT 2

	V	F
Amina és una xiqueta nigeriana que prové de Casablanca, capital de Nigèria.	☐	☒
Amina té un cosí que es diu Edu i a qui li explica que viu en un lloc on les cases tenen calefacció.	☒	☐
Sara, la professora d'angles, va viure una aventura real a l'Àfrica.	☐	☒
El col·legi Concepción Arenal és un col·legi gran amb quatre cursos per nivell.	☐	☒
Quan Amina no entén que diu Sara, Ío l'ajuda fent uns dibuixos que l'ajuden a comprendre l'explicació de la mestra.	☒	☐
Per al Dia de la Pau, Ío i Amina soltaren dos coloms.	☐	☒
Sara es pensava que era la responsable de la desaparició d'Ío.	☒	☐
La casa del llac era un lloc que estava molt a prop de la casa d'Amina.	☐	☒

ACTIVITAT 5

ACTIVITAT 6

País	Capital	Idioma	Extensió	Colors de la bandera
Benin	Porto Novo	Francés	112.620 km ²	
Níger	Niamey	Francés	1.267.000 km ²	
Mali	Bamaco	Francés	1.240.192 km ²	
Algèria	Alger	Àrab, francès	2.381.740 km ²	
Marroc	Rabat	Àrab, francès	446.650 km ²	

ACTIVITAT 20

Perdona'm, podries dir-me com puc anar al col·legi Concepción Arenal?

Yes, the Concepción Arenal school is on the second street on the left.

ACTIVITAT 21

My name is Ignasi. I am the teacher.

PROPOSTES DE TREBALL*
(Material fotocopiable)

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes propostes de treball amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTORA:

IL·LUSTRADOR:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: Núm.:

1. Escribe un resum breu de l'argument d'*El llac de les xiquetes mudes*?

.....

.....

.....

.....

2. Al teu parer, la història que s'hi conta es real o fantàstica? Per què?

.....

.....

.....

3. Creus que el títol del llibre és adequat per a la història que explica? Quin títol li hauries posat tu? Raona la resposta.

.....

.....

.....

4. Quina situació de les que viuen els protagonistes et pareix...

...la més extraordinària?

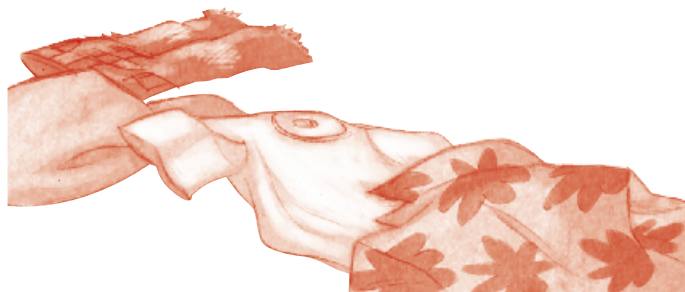
...la més perillosa?

...la més fantàstica?

...la més divertida?

6. T'agrada com acaba la història?
Pensa un final diferent i escriu-lo
en un full a banda.

7. Fes una valoració d'aquest llibre i puntua de l'1 al 10 cadascun d'aquests aspectes pintant les caselles corresponents.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tema										
Personatges										
Ambientació										
Valors										
Llenguatge										

8. Si hagueres de recomanar el llibre a algun amic o amiga, què li diries? Dóna-li, almenys, tres motius.

.....

.....

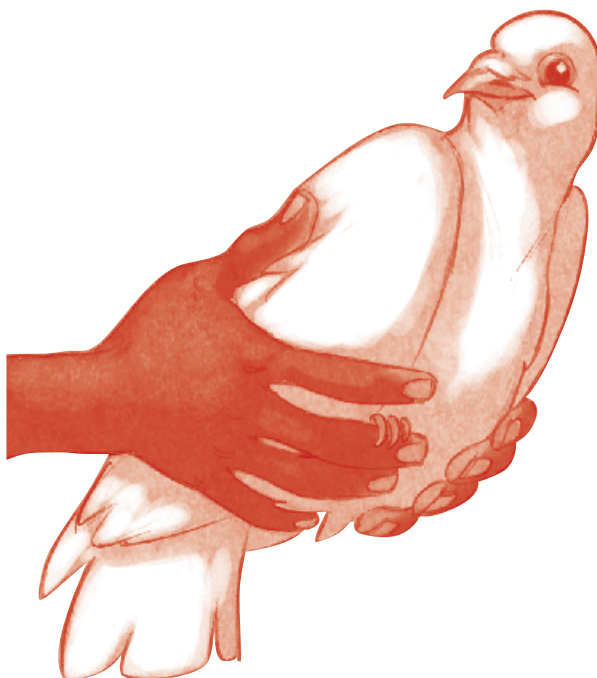
.....

.....

.....

.....

.....

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Què coneixes de l'autora d'aquest llibre? Consulta la biografia de Fina Casallerrey en <http://fina.casalderrey.com/> i contesta:

- En quin any i en quin lloc va nèixer?
- Quins estudis va fer?
- Quines són les seus aficions?
- Quins premis literaris ha guanyat?
- Quins són els seus llibres més coneguts?
- Què destacaries de la seua vida?

2. Recordes la història d'Amina? Demostrea-ho escrivint al costat de cada afirmació si és vertadera o falsa.

	V	F
Amina és una xiqueta nigeriana que prové de Casablanca, una ciutat de Nigèria.		
Amina té un cosí que es diu Edu i a qui li explica que viu en un lloc on les cases tenen calefacció.		
Sara, la professora d'anglès, va viure una aventura real a l'Àfrica.		
El col·legi Concepción Arenal és un col·legi gran amb quatre cursos per nivell.		
Quan Amina no entén que diu Sara, Ío l'ajuda fent uns dibuixos que l'ajuden a comprendre l'explicació de la mestra.		
Per al Dia de la Pau, Ío i Amina soltaren dos coloms.		
Sara es pensava que era la responsable de la desaparició d'Ío.		
La casa del llac era un lloc que estava molt a prop de la casa d'Amina.		

 3. Escribe correctamente las afirmaciones anteriores que siguen falsas.

.....

.....

.....

.....

 4. Segons la classe d'Amina, el mapa d'Àfrica pareix un cor. Consulta un atlas i digues a què se pareixen:

La península Ibèrica:

La península Itàlica:

La península Balcànica:

La península de Jutlàndia:

 5. Descobreix: si feres un viatge en línia recta des de Lagos, la ciutat de procedència d'Amina fins al teu poble, a més d'Espanya, que seria el país d'arribada, passaries pels cinc països que hem amagat en aquesta sopa de lletres. Localitza'ls.

M	A	L	G	E	R	I	A
Q	D	B	M	O	R	L	Y
B	S	M	F	H	K	A	L
E	Z	C	A	B	N	M	J
N	Z	E	F	R	Y	J	O
I	F	F	I	U	R	H	V
N	I	G	E	R	X	O	A
A	D	B	U	K	Q	W	C

 6. Ara, sense deixar l'atles, ordena'ls per l'ordre en què els passaries i augmenta els teus coneixements completant aquesta fitxa:

País	Capital	Idioma	Extensió	Colors de la bandera
Benin	Porto Novo			
		Francés		
			1.240.192 km ²	
			2.381.740 km ²	
	Rabat			

7. De tots els llocs que apareixen en el llibre, quin et sembla el més interessant? Per què?

.....

.....

8. Dibuixa com t'imagines aquests personatges del llibre:

La mare d'Amina	Ignasi	Sara	Ío
-----------------	--------	------	----

9. Si pogueres ser un dels personatges del llibre, quin t'agradaria ser? Per què?

.....

.....

10. Fixa't en la imatge de la pàgina 29 del llibre. Què creus que representa? Per què?

.....

.....

.....

.....

11. Com ja saps, Edu és cosí d'Amina, és a dir, que és fill d'una germana o germà del pare o de la mare d'Amina. Ara explica quin parentesc representen aquestes paraules:

Cunyat/cunyada:

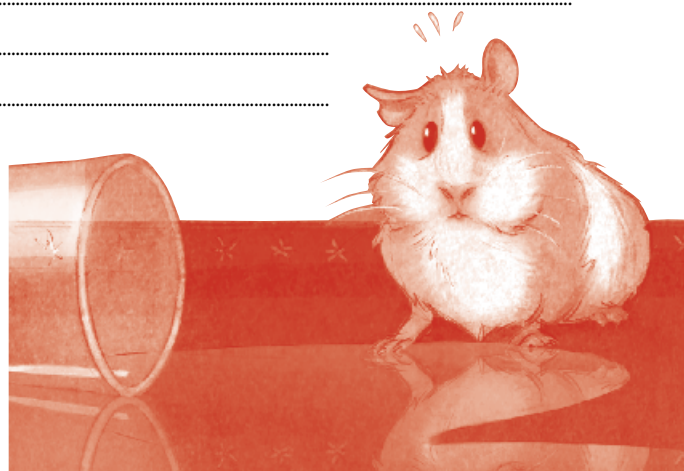
Sogre/sogra:

Consogres:

Gendre:

Nora:

Oncle/tia:

12. Sever és un company d'Amina que, al principi té unes idees molt racistes. Què és ser racista?
És bo o dolent? Per què?

Què es podria fer per a evitar el racisme?

13. Coneixes alguna història semblant a la d'Amina? Explica-la.

14. Què sentiries si fores l'únic alumne blanc en una classe d'una escola de Lagos i us tractaren com Sever va tractar Amina? Per què?

15. Un altre personatge important del llibre és Ío. Escribe amb les teus paraules qui és i explica per què dibuixava a son pare com un ogre. Després dibuixa com t'imagines que era l'ogre que havia dibuixat Ío a les parets de la cabanya del llac.

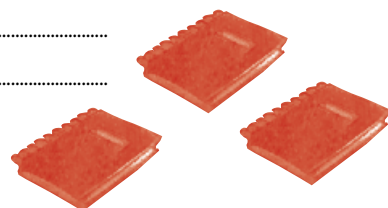

16. Al teu poble hi ha algun lloc com el de la cabanya del llac que t'agrada de manera especial? Si és així, respon a aquestes preguntes i afig una fotografia o un dibuix.

El lloc es diu:

Està situat a:

M'agrada perquè:

- 17.** Amina escriu cartes al seu cosí Edu en què li conta com li van les coses i com és la vida a Galícia. Què li contaria si haguera anat a viure al teu poble? Escriu-li una carta en què li ho expliques.

- 18.** Totes les cartes d'Amina acaben amb un comiat molt particular, que sempre fa referència a algun lloc del seu país. Per exemple, en la quarta carta li diu: «Una abraçada tan llarga com el riu Níger». De quina manera semblant hagueres pogut acabar tu la carta anterior? Escriu al menys tres possibilitats.

- 19.** De vegades, els escriptors i les escriptores usen el llenguatge en un sentit figurat. Així per exemple, quan en la novel·la l'autora diu que «les paraules poden ser pedres», el que realment ens vol explicar és que de vegades les paraules poden fer molt de mal i ofendre a les persones. Ara pensa i explica el significat real d'aquestes altres expressions que també apareixen en la novel·la:

Sentit figurat	Significat real
El cel va plorar per mi.	
Els ulls esmolats del sol.	
Convertir-se en caragols per protegir-se dels colps.	

 20. Imagina que el primer dia de classe et trobes Amina i aquesta et diu:

Excuse me, could you tell me how to get to the Concepción Arenal school?

- Què t'ha preguntat? Tradueix-ho.

- I... com li diries que l'escola està al segon carrer a l'esquerra?

 21. Com podràs comprovar si tornes a llegir la pàgina 38, l'anglès d'Ignasi no és gens bo. Fes de Sara i ajuda'l a escriure correctament la presentació.

 22. En la novel·la, Sever regala dos poemes a Amina. Torna'ls a llegir i explica:

- Quin missatge vol transmetre Sever en el primer poema?

- I en el segon?

- Quina de les dues poesies et pareix la més correcta? Per què?

23. Fixa't en els canvis que hem fet a l'inici del poema de Sever i completa un poema en què demostres l'afecte que sents per Amina i, per extensió, per tots els xiquets i xiquetes nouvinguts de la teua escola.

Arribares com un somni
 caminant de puntetes,
 em vas donar la mà
 i em feres tremolar.
 Em feien molta gràcia
 les coses que tu feies:
 ballar, cantar,
 recitar mil poemes.
 Ara escric el teu nom
 escric Amina Nwapa
 i apareix un vaixell
 amb les veles de plata.
 Jo no vull ser un ogre
 ni tindre veu de tro.
 ni vull ser un lleó
 ni jugar amb la por.
 Amina Nwapa,
 que guapa!
Do you want to be my friend?

Vingueres com un vent suau
volant des d'Àfrica,
 em vas donar la
 i em feres
 Em feien molta
 les que tu feies:
, cantar,
 mil
 Ara el teu nom
 escric
 i apareix un
 amb les de
 Jo no vull ser un
 ni tindre de
 ni vull ser un
 ni amb la
,
 que
Do you want to be my friend?

La classe d'Ignasi està a punt de rebre una estudiant molt especial: Amina Nwapa. La seua arribada ha generat una gran expectació entre els alumnes, però cap d'ells no es pot imaginar la importància que tindrà per a les seues vides conèixer Amina. Una història tendra i divertida que ens parla de la integració i de la comunicació molt més enllà de les llengües i les fronteres.

Fina Casallerrey (Xeve, Pontevedra, 1951) ha publicat diversos llibres per a infants i joves, pels quals ha rebut guardons importants, com el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil. En Bromera trobaràs, entre altres títols: *Hola, estúpido monstre pelut!*, *Dues llàgrimes per Màquina* o *Contra el vent*.

Propostes didàctiques referides al llibre *El llac de les xiquetes mudes* (ISBN: 978-84-9824-339-0)

© Edicions Bromera, S.L.

Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Joan Andrés, 2011

Dibuixos de Javier Montes, 2011